

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	MIRT-verkenning OV en Wonen: concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau	TELEFOONNUMMER	+31625735958
DATUM	11-04-2023	E-MAILADRES	erwin.van.dijk@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-556638931-480	DOMEIN/OPGAVE	MOB
VAN	Erwin van Dijk	TEAM	EOV
BIJLAGE	-	PORTEFEUILLEHOUDER	Schaddelee / Van Essen

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

In deze brief informeren we u over de stand van zaken van de Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) verkenning OV en Wonen in de regio Utrecht. De MIRT-verkenning onderzoekt de eerste stap in de schaa sprong OV om een gezonde groei van de regio Utrecht mogelijk te maken. De opgaven waar de MIRT-verkenning invulling aan moet geven zijn:

- Het voorkomen van overbelasting rond Utrecht Centraal;
- Het Utrecht Science Park (USP) beter bereikbaar maken per OV;
- Het beter bereikbaar maken per OV van nieuwe woon- en werklocaties in 2030 en verder.

Belangrijk tussenresultaat is de vrijgave van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor inspraak. In de komende periode is het voor iedereen mogelijk zienswijzen in te dienen. In deze notitie worden de samengestelde basis-alternatieven beschreven, de onderzoekswerkwijze, het beoordelingskader en de participatieaanpak. Daarmee wordt de basis gelegd voor het vervolg van de MIRT-verkenning.

Inleiding:

Op 14 november 2022 hebben wij u geïnformeerd over de uitkomsten van het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) dat op 11 november plaatsvond met de bewindslieden van de ministeries van Infrastructuur & Waterstaat (IenW) en van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO). Tijdens dit overleg hebben we als Rijk en regio afspraken gemaakt over de ontsluiting van (grootschalige) Nationale Omgevingsvisie Extra (NOVEX) woningbouwgebieden in Utrecht, Amersfoort en Foodvalley, en hebben hiervoor samen een bedrag van circa € 1,4 miljard gereserveerd (Rijk circa € 930 miljoen en regio circa € 475 miljoen). Met deze afspraken en de gereserveerde middelen zetten we een grote stap om de ontsluiting van woon- en werklocaties in de periode van 2022 tot en met 2030 te realiseren met doorgroei mogelijkheden voor de periode na 2030.

In het samenwerkingsprogramma U Ned werken Rijk, provincie en gemeenten samen aan maatregelen voor de regio Utrecht op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid en leefbaarheid. De diverse programmalijnen van U Ned zijn in 2023 een nieuwe fase ingegaan, zo ook de MIRT-verkenning OV en Wonen (hierna: MIRT-

verkenning). In deze brief informeren we u verder over deze programmalijn en staan wij stil bij een belangrijk tussenproduct van de MIRT-verkenning: de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

Met de MIRT-verkenning en de uitgewerkte NRD geven wij uitvoering aan eerder vastgesteld beleid. Belangrijke kaders waarbinnen wij werken zijn de door u vastgestelde Omgevingsvisie provincie Utrecht (PS 10 maart 2021), het OV-netwerkperspectief 2025-2050 (PS 11 mei 2022) en de Kadernota 2023-2026 (PS 29 juni 2022).

De gemeenteraden van Utrecht en Nieuwegein worden met informatie van gelijke strekking geïnformeerd.

MIRT-verkenning is onderdeel van het programma U Ned

Binnen het programma U Ned worden studies en onderzoeken uitgevoerd. De verantwoordelijke bestuurders nemen op basis van deze informatie besluiten over financiering en vervolgstappen. De belangrijkste besluitvormingsmomenten zijn het jaarlijkse Bestuurlijk Overleg MIRT in het najaar, het jaarlijkse Bestuurlijk Overleg Leefomgeving in het voorjaar en de tweemaandelijksse Programmaraad U Ned.

Het programma U Ned komt niet in plaats van de formele taken en bevoegdheden van de afzonderlijke partners. Dat betekent dat afspraken die Rijk en regio maken, vaak nog verankerd moeten worden in formele besluiten (bijvoorbeeld in een omgevingsvisie of ander beleid) door uw Staten. Dat geldt eveneens voor afspraken over investeringsbeslissingen.

In het verstedelijkingsperspectief Utrecht Nabij, dat opgenomen is in de Omgevingsvisie provincie Utrecht, beschrijven we hoe de U Ned partners de groei in de regio willen opvangen. Uitwerking van Utrecht Nabij vindt binnen U Ned plaats in verschillende programmaonderdelen met ieder een eigen tijdshorizon. De MIRT-verkenning maakt hier onderdeel van uit.

Meer informatie over het programma U Ned is te raadplegen op programma-uned.nl.

Terugblik MIRT-verkenning

Op het BO MIRT 2019 hebben Rijk en regio afgesproken dat een schaa sprong OV nodig is om een toekomstbestendig mobiliteitssysteem te realiseren. De MIRT-verkenning onderzoekt een eerste stap in de schaa sprong OV om een gezonde groei van de regio Utrecht mogelijk te maken. De opgaven waar de MIRT-verkenning invulling aan moet geven zijn:

- Het voorkomen van overbelasting rond Utrecht Centraal;
- Het Utrecht Science Park (USP) beter bereikbaar maken per OV;
- Het beter bereikbaar maken per OV van nieuwe woon- en werklocaties in 2030 en verder.

In 2020 is gestart met de MIRT-verkenning en is een startbeslissing genomen. Een verkenning bestaat uit de volgende fasen:

- Startfase;
- Analysefase (zeef 1);
- Beoordelingsfase (zeef 2);
- Besluitvormingsfase.

Analyse fase afgerond

Met het BO MIRT van november jl. is de analysefase afgerond (zeef 1). Van de vele oplossingsrichtingen die zijn onderzocht zijn uiteindelijk vier kansrijke maatregelen overgebleven waarop komend jaar verder wordt gestudeerd in de beoordelingsfase (zeef 2).

De kansrijke maatregelen zijn:

- de (deels) ondergrondse Merwedelijn;
- een Papendorplijn in samenhang met de huidige SUNIJ-lijn;
- busbaanopties via de Waterlinieweg en op het USP;
- frequentieverhoging van Tram 22 tussen Utrecht Centraal en het USP.

U bent over de uitkomsten van zeef 1 geïnformeerd in de statenbrieven over de inzet en de uitkomsten van het BO MIRT 2022 (zie PS2022MM88 en PS2022MM109). De vier kansrijke maatregelen komen gezamenlijk hoger uit dan de reservering van € 1,2 miljard voor de MIRT-verkenning. Deze reservering is als volgt opgebouwd:

- € 810 miljoen Rijk;
- € 200 miljoen provincie Utrecht;
- € 200 miljoen gemeente Utrecht;
- € 15 miljoen gemeente Nieuwegein.

Het totale maatregelenpakket is eerder geraamd op € 1,5 tot 1,8 miljard. In de beoordelingsfase (zeef 2) van de MIRT-Verkenning gaan Rijk en regio op zoek naar kostenoptimalisaties.

Beoordelingsfase MIRT-verkenning start

Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau & inspraak

Onderdeel van een MIRT-verkenning is het opstellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau & inspraak (NRD). Hierin worden de samengestelde basis-alternatieven beschreven, net als de wijze van beoordelen en de participatie in de beoordelingsfase. Deze notitie is de basis van het vervolg van de MIRT-verkenning en is te vinden op programma-uned.nl.

Op basis van het besluit tijdens het BO MIRT van november 2022 zijn de kansrijke maatregelen verder vormgegeven tot vier basis-alternatieven. Doordat de basis-alternatieven bestaan uit verschillende bouwstenen zijn nog meer combinaties mogelijk. Deze basis-alternatieven onderzoeken we op o.a. doelbereik, kosten, maakbaarheid, inpasbaarheid, milieueffecten en draagvlak. Een toelichting op de basis-alternatieven en effecten is opgenomen in de NRD. Het is niet gezegd dat er straks voor één van de basis-alternatieven wordt gekozen. Het voorkeursalternatief kan ook bestaan uit een combinatie van verschillende bouwstenen uit de basis-alternatieven.

De Programmaraad U Ned heeft op 14 april jl. ingestemd met de concept NRD en deze vrijgegeven voor inspraak. In de komende periode is het voor iedereen mogelijk zienswijzen in te dienen. De NRD ligt via www.platformparticipatie.nl ter inzage vanaf dinsdag 16 mei tot en met maandag 26 juni. Ook organiseren wij inloopbijeenkomsten op 6, 13 en 15 juni. Deze bijeenkomsten zijn gericht op inwoners, maar u bent ook van harte welkom op deze avonden om mee te luisteren en sfeer te proeven.

Projectbeheersing

De MIRT-verkenning is een omvangrijk studieproject, dat na besluitvorming in de vervolgfases naar realisatie en ingebruikname alleen maar groter zal gaan worden. Dit geldt ook voor de bijbehorende projectrisico's. Voor een dergelijk omvangrijk project is een goede projectbeheersing en kwaliteitsborging van belang om het project te realiseren binnen de gestelde kaders of tijdig opdracht gevende partijen te voorzien van de juiste (beslis)informatie. We nemen hierbij uiteraard ook ervaringen mee uit andere grote projecten, zoals de geleerde lessen van project Uithoflijn. Zo passen we integraal eisenbeheer toe voor een zogenaamd Werkend (Tram) Vervoersysteem in plaats van alleen een infrastructurele projectscope. Op die manier brengen we een integrale projectplanning tot en met de ingebruikname, de totale kosten en eventuele raakvlakprojecten in kaart bij het uiteindelijke voorkeursalternatief. We identificeren periodiek de projectrisico's en we stellen een externe adviesraad aan (Q-team), die voor de opdrachtgevers onafhankelijk en extern advies over het project en de projectaanpak levert. Tijdens deze verkenningfase zullen wij u periodiek (halfjaarlijks) informeren over de voortgang.

Samenhang met MIRT-onderzoek 'A12-zone in samenhang met Rijnenburg'

Inhoudelijk is er een sterke samenhang tussen de MIRT-verkenning en het nieuwe MIRT-onderzoek 'A12-zone in samenhang met Rijnenburg'. Het voorkeursalternatief dat volgt uit de MIRT-verkenning bepaalt de verstedelijkingsmogelijkheden en de benodigde mobiliteitsingrepen in de A12-zone en de mogelijke doorontwikkeling van Rijnenburg. In de concept NRD is daarom aangegeven dat de MIRT-verkenning ook de toekomstvastheid onderzoekt van oplossingsrichtingen zoals een Merwedelijn of Papendorplijn die verlengd wordt naar Rijnenburg.

Vervolgprocedure / voortgang:

Op donderdag 1 juni (20.00 uur) wordt u over dit onderwerp bijgepraat tijdens een informatiesessie.

Na de inspraakperiode (16 mei tot en met 26 juni) worden er ontwerpbijeenkomsten georganiseerd. In deze bijeenkomsten raadplegen wij de omgeving over de maatregelen en hoe deze te ontwerpen. Hierdoor geven we in een vroegtijdig stadium inzicht in de verschillende effecten en kunnen we het draagvlak inzichtelijk maken voor de besluitvorming.

De resultaten uit de in de NRD beschreven beoordelingsmethode moeten leiden tot een voorkeursalternatief in het eerste kwartaal van 2024. Deze kan bestaan uit één van de basis-alternatieven of een samenstelling van bouwstenen uit de onderzochte basis-alternatieven. Hierbij zijn de resultaten van de kostenraming en Maatschappelijke Kosten/Baten Analyse van belang bij het samenstellen van een voorkeursalternatief. Dit is een belangrijke stap waarbij de inhoudelijke scope en het beschikbare budget bij elkaar gebracht worden. Het voorkeursalternatief wordt vervolgens ter inzage gelegd, zodat iedereen hierop kan reageren.

Op basis van dit voorkeursalternatief wordt de definitieve voorkeursbeslissing voorbereid. De besluitvorming over de inhoud hiervan doen we gezamenlijk via het programma U Ned en zal een plek krijgen in een bestuursovereenkomst tussen Rijk en regio. Het ministerie van IenW zal als bevoegd gezag uiteindelijk de definitieve voorkeursbeslissing nemen.

De besluiten uit de voorkeursbeslissing worden ook voorgelegd aan uw Staten. In aanloop naar deze besluitvorming worden ook een of meerdere informatiebijeenkomsten georganiseerd in Q1 2024 als verdieping op de aangekondigde periodieke terugmelding over voortgang.

Naast de MIRT-verkenning werken wij binnen U Ned samen aan andere programmaonderdelen. De actuele stand van zaken op deze dossiers wordt apart met u gedeeld in aanloop naar het BO Leefomgeving (juni 2023).

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen